

Atbalsts ģimenei attālinātā mācību procesa laikā

2020

Jana Pūķe, Anita Vaivode

Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam iekļaujošās izglītības definīcija

Process, kurā tiek nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās, samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības un izglītības ieguves procesa

Atbalsta sistēma ietver:

- mācību procesa organizācijas principus (laika plānojums mācību stundās, metodes, pārbaudes darbu sistēma u.c.);
- individualizētus atbalsta pasākumus mācību satura apguvei/pedagoģisko intervenci (ārpus mācību stundām);
- mācību un tehniskos līdzekļus mācību vides nodrošināšanai (mācību materiāli, tehnoloģijas, mācību aprīkojums, telpu iekārtojums u.c.);
- nepieciešamo atbalsta personālu.

Mazaizsargāto/vāji funkcionējošo ģimeņu grūtības attālinātā mācību procesa periodā

- Izpratnes trūkums vecākiem par procesa nodrošinājumu, izpildi,
- GRT vecākiem nav spēju un prasmju identificēt grūtības, ar kurām bērni saskaras,
- Nav prasmju grūtības atspoguļot, risināt, lūgt palīdzību,
- Nav atbalsta personas ne bērnam, ne vecākiem,
- Nav prasmes pielāgoties jaunai situācijai,
- Vecāku vājā psihoemocionālā noturība ilgstošā spriedzes/krīzes situācijā,
- Nav pieejamas ierīces attālināta mācību procesa nodrošināšanai (ja ģimenē vairāki bērni, bet viens vecāka viedtālrunis, kas ir pieejams pēc vecāka darba laika),
- Skolotāja/sociālā pedagoga/sociālā darbinieka, atbalsta personas sasniedzamība,
- Mājoklis nav piemērots ilgstoša mācību procesa nodrošināšanai (ģimenē vairāki bērni, viena istaba – troksnis, kņada, uzmanības novēršana)
- Bērns iesaistīts vecāku savstarpējās attiecībās (konfliktējošas attiecības, kāds no vecākiem atkarību izraisošu vielu lietotājs)

Cēloņu – seku sakarība: iespējamie riski ģimenei bez atbalsta izglītības procesā

- Brūk ģimenes iekšējā sistēma,
- Spriedzes iniciēta iekšējā ģimenes vardarbība,
- Ģimenes pašizolēšanās,
- Mazinās izglītības un zināšanu vērtība,
- Ticības saviem spēkiem un motivācijas mācīties zudums, trauksmes palielināšanās,
- Intereses par mācību procesu zudums,
- Zaudēt iepriekš iegūtās zināšanas/iemaņas,
- Koncentrēšanās spēju zudums bērniem, nonivelējas pienākuma jēdziens,
- Netiek ievērots dienas režīms, higiēnas normas,
- Ģimenē bērns kā problēmas sakne – grēkāzis,
- Neredzamais bērns - nav bērna/nav problēma,
- Vecākiem un bērniem iestājies «garais brīvlaiks»,
- Riski nepabeigt skolu.

RSD TC «Āgenskalns» un atbalsta personas pieredze

Strādājot 8 ģimenēs ar bērniem tika konstatēti sekojoši parametriem:

- Nesekmība - 7 ģimenes,
- Grūtības izglītības apgūvē - 7 ģimenes,
- Vājas komunikācijas iemaņas - 6 ģimenēs,
- Vājas tehniskās prasmes - 6 ģimenes,
- Kavējumi - 5 ģimenes,
- Uzvedības problēmas - 5 ģimenes,
- Informācijas trūkums par ģimenes apstākļiem - 5 ģimenes,
- Problemātisks vecāku raksturojums - 3 ģimenes,
- Atkarība pazīmes – 3 ģimenēs.

- Divvalodīgas – 4 ģimenes,
- Nav savas mācību vietas – 3 ģimenēs,
- Nepietiekami kancelejas piederumi - 6 ģimenēs,
- Mācību traucējumi (mācību kodi) – 2 bērniem,
- Neapstiprināti mācību traucējumi – 5 bērniem,
- Nesekmība visos priekšmetos – 5 ģimenēs,
- Bērniem neviens nepalīdz mācībās ārpus skolas – 3 ģimenēs,
(vāji palīdz mamma – 3 ģimenēs, palīdz māsa – 2 ģimenēs).

- **14 000 bērnu**

Pēc IZM datiem (2018./2019. m.g.)

- **24 000 bērni**

Pēc IZM datiem 6,6 % no visiem Latvijas izglītības vecuma bērniem nav reģistrēti nevienā izglītības iestādē

- **50 000 bērnu**

Pārresoru koordinācijas centra vadītājs Pēteris Vilks Bruknas kontekstā

- **72 000 bērnu**

Starptautiski tiek pieņemts, ka līdz 20 % no visiem skolas vecuma bērniem vajadzīgs papildus atbalsts.

Sadarbības process, gaita, rezultāti

Sausais atlikums – individualizēta pieeja un atbalsta sistēmas pamatā ir:

- Telpa – pielāgoties nevis pielāgot,
- Laiks – individualizēta pieeja,
- Papildus atbalsts – runāt, motivēt, veltīt laiku,
- Plašāki mācību materiāli un mācību metodes.

Vai, ko un kāpēc darīt?

Situācija – sociālais darbinieks saņem informāciju no skolas, ka bērns neiesniedz mājas darbus, ir jau vairāki nesekmīgi un neieskaitīti vērtējumi. Arvien biežāk parādās skolas kavējumi. Sociālais pedagogs mēģinājis kontaktēties ar vecākiem, bet neveiksmīgi.... Turpmāk – interpretācija par situāciju.

Kopīga tikšanās, kuras laikā - notiek ... kas???

Grupu darbs (5.grupas) – **Kā jābūt? Kādēļ tas nestrādā?**

- 1.grupa - Kā identificē grūtībās nonākušās ģimenes?
- 2.grupa - Kādi ir iespējamie atbalsta pasākumi skolā, sociālajā dienestā, NVO, policija, ...?
3. grupa - Kādi ir ātrie risinājumi?
4. grupa - Kādi ir ilgtermiņa risinājumi?
5. grupa - Kāds ir atbalsta pasākumu mērķis?